

Forlægnings-Liv

Glimt fra den daglige Tilværelse skildret af en der er "kommet ud"

"— Hvor virkede det dog paa en Svensk, at se den Ro og Fred, der hvilede over disse Mennesker. De aldrende Damer sad og strikkede omkring Pejseren, medens Snakken gik. Deres Ansigter straaled af Lune og Intellect. Jeg blev næsten misundelig paa Danskerne for disse straalende Kvinder."

Det var en svensk Dr. phil., der sagde dette efter et Besøg i en dansk Forlægning. Han havde ventet en Samling nervøse og overspændte Mennesker, og saa fandt han denne fredfyldte Stemning i Forlægningen. Og saa han netop ikke det typiske ved Forlægningslivet? For, selv om der uvægerligt opstaar mindre Gnidninger, naar 100 Mennesker daglig skal gaa op og ned ad hinanden i længere Tid, og de hver for sig er fra vidt forskellige Miljøer i Danmark, saa præges Livet ude i Forlægningerne af god Forstaaelse for hinandens Besværligheder og en god Kammeratskabsaand, der ikke blot kommer til Udtryk hos de Unge, men i lige saa udpræget Grad viser sig hos de noget ældre og helt gamle. Og hvorfor er saa alle vi, der har en Forlægningstid bag os — det er kun de færreste og udvalgte, der fra Modtagelsesforlægningerne ude ved Kysten har kunnet rejse til en eller anden By og faaet fast Ophold — alligevel glade for, at vi netop har Tiden bag os?

Det var fordi vi fik et Glimt af Arbejdsloshedens Spøgelse at se, og selv om vi ikke mere er overtroiske, saa skræmte dette Spøgelse alligevel nok til, at man ike mere vil ønske sin Forlægningstid tilbage.

Det, der præger Livet i Forlægningen er først og fremmest den stadige Kamp for at skaffe Afveksling i den daglige Gænge. Efter den første Tid i Forlægningen, hvor man let har kunnet faa Dagene til at gaa med, dels at lære sine nye Kammerater at ken-

de, dels med at studere Omegnen nærmere, kommer man uvægerligt til det Punkt, hvor man begynder at tælle Timerne og Minutterne til Maaltiderne og gøre smaa improviserede Vædemaal over Dagens Menu — det er det samme som man kender fra Fængslerne, hvor Maaltiderne var Dagens tre store Lyspunkter, og som man glædede sig til som et Barn, selv om det ikke var nogen fyrstelig Kost, man blev trakteret med.

... og saa er der selvfølgelig den daglige Post. Det gælder vist for samtlige 45 Forlægninger, at det svenske Postbud er den populære Mand i mange Miles Omkreds. Han har nøjagtig samme Betydning, som Julenissen har for Børnene ved Julen. Man venter stadig Svar paa et af de utallige Breve, man har skikket af Sted ud over det ganske Sverige, hvor man har kunnet øjne blot den mindste Chance for at komme bort fra Forlægningen og ud at opleve, hvad Sverige egentlig er. Forlægningen er jo blot en Forlægning af Danmark, hvor man gaar blandt Mennesker, der har samme Meninger og Anskuelse som en selv — et brændende Had til alt hvad tysk er — og naar man nu har været nødt til at forlade Slagmarken derhjemme, omend kun yderst tvungent — saa vil man ogsaa have det ud af Opholdet herovre, det er muligt, saaledes at Tiden ikke kan betragtes som spildt. Det er i meget stor Udstrækning unge Mennesker, der har maattet afbryde deres Uddannelse, og for dem gælder det om, ikke at tabe Kontakten med deres Arbejdsfelt, hvadenten det nu gælder boglige Studier eller rent praktisk Arbejde. Det virker egentlig opløftende at se, hvorledes disse rent ud forbander Lediggangen i Forlægningen og med Kyshaand tager mod enhver Tjans i Køkkenet — og med hvilken Ildhu de sender Breve af Sted til Øst og Vest og bestemmer Arbejdsfordelingen med Forespørgsler om Mulighed for Arbejde. Men imedens maa Tiden i Forlægningen gaa sin Gang, og man prøver at faa det bedst mulige ude af den, eller om det ikke bliver det bedste, saa dog prøver at faa Tiden til at gaa under saa megen Morskab som muligt.

Med usvigelig Sikkerhed har hver eneste Forlægning før eller senere nedsat sit Forlystelsesraad, der har faaet paalagt det tunge Hverv at to Aftener om Ugen sørge for, at Lejrens øvrige Indvaanere ikke keder sig ihjel — og med lige saa usvigelig Sikkerhed har diverse Forlystelsesraad i Samarbejde med nærmestboende Skolelærere og dennes smaa Folkedansere arrangeret en traditionel Dansk-Svensk Aften, og man har til andre

Aftener skrabet Forlægningen for Talenter til muntre Kabareter, der, hvor middelmaadige Præstationerne end har været, har høstet stormende Bifald. Men man har gjort sig bedste til fælles bedste — og det lykkedes da ogsaa ibland at sætte virkelige stemningsfulde nationale Aftener sammen, der kun bestyrker den ofte gentagne Paastand, at Nationalfølelsen er stærkest, naar man befinder sig i Udlandighed. Og var Forlystelsesraadet en skønne Dag kort helt tomt for Ideer, saa har Foreningen "Norden" vist sig i Horisonten som en frelsende Engel med baade Film og Underholdning af forskellige Skuespillere, der har tolket danske Karaktertræk.

Og saa en Dag kom der fra Flygtningekontoret Meddelelse om, at der nu var givet Tilladelse til, at Forlægningerne kunde hejse Dannebrog. Det var en stor Dag. Pengene kom hurtigt frem, da der blev arrangeret en Indsamling til Anskaffelse af Lejrens eget Flag, og den Stemning, der herskede den første Morgen, da Dannebrog første Gang gik til Tops, og den Kraft, hvormed "Der er ingenting, der maner ..." blev sunget, kan daarlign skildres. Det var et Øjeblik som huskes, naar man tænker tilbage paa Forlægningen, og faar de smaa Gnidninger til at forsvinde.

For der opstod selvfølgelig smaa Gnidninger — ibland ogsaa større. Det er ganske uundgaeligt. Mennesker af vidt forskellige Typer og med vidt forskellige Interesser, og hvoraf ingen er helt i Ligevægt bunks sammen paa eet Sted uden det mindste at tage sig til. Saa kan man have saa redbon en Vilje, man vil, til at vise Venlighed og Hjælpsomhed overfor sine Omgivelser. Irritationerne opstaar alligevel og er ganske uundgaelige. Men til mere end en meget lille Storm i et meget lille Glas Vand bliver det sjældent. Og Bølgerne lægger sig selv ved Forlægningschefens diplomatiske Indgriben. Det at være Forlægningschef kræver meget mere end man tror. Det er ikke blot at udbetale Lommepege og fordele den daglige Post, Han maa være ikke mindre end Skrifffader, Diplomat og Legeonkel paa samme Gang, parret med en god Portion Autoritet, hvilket sidstnævnte dog ikke maa gaa længere end, at Flygtningene stadig er klar over, at de er frie og ikke staar under nogen Kommando i egentlig Forstand. Kort sagt: En Forlægningschef maa være et Unikum af et Menneske, et Overmenneske, og det har han i saa godt som alle Tilfælde ogsaa vist sig at være.

Og imedens gaar Dagene med stadige Forsøg paa at komme ud i det frie Arbejde — ud at opleve et frit Land. Det lykkes for de fleste, men tilbage i Forlægningerne bliver de ældre, Familiefædrene, de Mødre, der er kommet over med deres Børn og mindre, der af en eller anden Grund ikke kan gaa ud i Arbejdet. Og lykkes det ikke at komme af Sted fra Forlægningen ud til det Arbejde, man ønsker, ja, saa tager man "i Skoven".

Vagn Michælsen.

Om kilden

Forlægnings-Liv

Artikel bragt i tidsskriftet, Danskeren, 22. juni 1944.

I artiklen beskriver en af de danske flygtninge forlægningslivet indefra. Efter flugten til Sverige boede han selv på en forlægning, men er nu 'kommet ud'. Han forklarer, at de fleste flygtninge er glade for at slippe væk, fordi forlægningslivet er lig med arbejdsløshed. Det er arbejdsløsheden, som de danske flygtninge vil væk fra, fordi arbejdsløsheden lænker den enkelte flygtning til forlægningen.

Tidsskriftet, Danskeren, udkom i Sverige og blev læst af de danske flygtninge i eksil. Kilden er gengivet med tilladelse fra Dansk Jødisk Museum.